

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

12 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Valentina Gavdiuc, împotriva sentinței Judecătoriei Edineț din 27 iunie 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 10 martie 2017, în privința inculpatului

***Budăi Vitalie XXXXXX** născut la
xx xxxxxxxxxxx xxxx în s. Cxxxxxxxxxxx Xxxxx, r-nul Xxxxxx,
locuitor al s. Xxxxxxxxxxxx, r-nul Xxxxxx, cetățean al R.
Moldova, fără antecedente penale.*

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>16.02.2012 – 27.06.2013,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>24.10.2013 – 29.10.2014,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>30.01.2015 – 17.03.2015,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>04.05.2015 – 10.03.2017,</i>
	<i>02.06.2017 – 12.09.2017.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Edineț din 27 iunie 2013, Budăi Vitalie a fost condamnat în baza art. 324 alin. (1) Cod penal la 3 ani închisoare, cu amendă în mărime de 1000 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a exercita funcții publice în cadrul Ministerului Afacerilor Interne pe un termen de 3 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate i-a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani.

Procesul penal în privința lui Fotescu Victor pe art. 326 alin. (1) Cod penal, a fost încetat cu liberarea de răspundere penală și atragere la răspundere contravențională, în temeiul art. 55 alin. (2) lit. a) Cod penal, fiind sancționat cu amendă în mărime de 150 unități convenționale.

Sentința în privința lui Fotescu Victor nu se contestă.

2. Instanța de fond **a constatat** că inculpatul Budăi V., activând în funcția de șef de post, ofițer operativ superior de sector al postului de poliție Viișoara al CPR Edineț, numit în această funcție în baza Ordinului MAI nr. 465ef din 13.10.2011, fiind astfel persoană cu funcție de răspundere, în virtutea căreia deținea permanent drepturi și obligații în vederea exercitării atribuțiilor autorității publice, abilitat potrivit prevederilor art. 2 al Legii cu privire la poliție nr. 416 -XII din 18.12.1990 cu funcții de apărare a vieții, sănătății, onoarei, demnității, drepturilor, libertăților, intereselor și averii cetățenilor de atentate criminale și alte atentate nelegitime, acceptând benevol restricțiile impuse de prevederile Legii cu privire la prevenirea și combaterea corupției nr. 90-XVI din 25.04.2008, pentru a nu comite acțiuni ce pot conduce la folosirea situației de serviciu și a autorității sale în interese personale, de grup sau alte interese decât cele de serviciu, contrar obligațiilor și interdicțiilor impuse de funcția deținută, acționând în mod intenționat și din interes material, a comis infracțiunea de corupere pasivă în următoarele circumstanțe:

Astfel, la 18 noiembrie 2011, în jurul orelor 23.30, Budăi V., activând în funcția sus-indicată, acționând în mod intenționat și din interes material, în virtutea atribuțiilor sale funcționale, aflându-se la ieșirea din or. Edineț spre localitatea Cupcini, a stopat mijlocul de transport „Ford Probe”, n.î. XX XX xxx, la volanul căruia se afla Tropoțel V. și, verificând actele, a stabilit că ultimul nu dispune de permisul de conducere și certificatul de înmatriculare a mijlocului de transport pe care îl conducea. Totodată, având suspiecții asupra consumului de alcool de către ultimul, cu automobilul personal „Ford Escort”, la volanul căruia se afla, l-a escortat pe Tropoțel V. la CPR Edineț, în biroul său de serviciu, nr. 4. Acolo, stabilind faptul dispunerii de către Tropoțel V. a permisului de conducere pentru categoria respectivă de transport și a certificatului de înmatriculare a mijlocului de transport în cauză, care au fost aduse la rugămintea acestuia, de către cumnatul său Țugui A., în mod ilegal, abuziv și neîntemeiat, fără a înregistra materialele în modul stabilit de lege și fără a întocmi un proces-verbal contravențional, proces-verbal de ridicare sau alt act prevăzut de lege, a ridicat de la Tropoțel V. permisul de conducere pe numele acestuia și certificatul de înmatriculare a mijlocului de transport condus de ultimul. În aceeași seară, a completat un bilet de trimitere a lui Tropoțel V. pentru examinarea medicală din cadrul IMSP „Spitalul raional Edineț” întru stabilirea stării de ebrietate și intimidându-l în acest sens, **prin extorcare, a pretins** de la el mijloace bănești ce nu i se cuvin în sumă de 400 dolari SUA, pentru a nu întreprinde acțiuni ce țin de atribuțiile sale de serviciu, exprimate prin neîntocmirea procesului-verbal cu privire la contravenția administrativă și eliberarea lui de la examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate. Continuându-și acțiunile criminale, la 24 noiembrie 2011, **în rezultatul negocierilor** ce au avut loc între Fotescu V., care exercita funcția de inspector al Grupei Combaterea Traficului de Persoane al CPR Edineț, cu Tropoțel V., în care

primul s-a oferit a influența deciziile lui Budăi V. în vederea restituirii actelor ridicate și neatragera lui la răspundere, începând cu 24 noiembrie 2011, **continua să pretindă suma negociată de 200 dolari SUA**, pentru faptul că nu a înregistrat materialele cu privire la contravenția administrativă comisă de el și pentru faptul că nu a fost supus examenului medical în vederea stabilirii stării de ebrietate, mijloace bănești ce la 25 noiembrie 2011, în jurul orelor 08.40, au fost transmiși de Tropoțel V. lui Budăi V. în incinta biroului său de serviciu nr. 4, amplasat la primul etaj al CPR Edineț, constituind la acel moment conform cursului valutar oficial stabilit de BNM suma de 2371,98 lei, în rezultatul cărui fapt a fost reținut de către colaboratorii Direcției Generale Teritoriale Nord a Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției.

Acțiunile inculpatului Budăi V. au fost încadrate în baza art. 324 alin. (2) lit. c) Cod penal, ca pretinderea și primirea de către o persoană publică de bani ce nu i se cuvin, pentru a nu îndeplini acțiuni ce țin de obligațiunile ei de serviciu, **acțiuni săvârșite cu extorcare de bunuri**.

Inculpatul Fotescu Victor, activând în funcția de inspector al Grupei Combaterea Traficului de Persoane al Comisariatului Raional de Poliție Edineț, numit în această funcție în baza Ordinului MAI nr. 78ef din 11.03.2011, acționând în mod intenționat și din interes material, a comis infracțiunea de trafic de influență în următoarele circumstanțe:

Începând cu 18 noiembrie 2011, folosind intenționat situația de serviciu, susținând că are influență asupra șefului de post, ofițer operativ superior de sector al postului de poliție Viișoara al Comisariatului Raional de Poliție Edineț, Budăi V., care este persoană cu funcție de răspundere, și cunoscând cu certitudine că ultimul, în virtutea funcției deținute, la 18 noiembrie 2011, în jurul orelor 23.30, la ieșirea din or. Edineț spre or. Cupcini, a stopat mijlocul de transport „Ford Probe”, n.î. XX XX xxx, la volanul căruia se afla Tropoțel V., unde ca urmare a verificării actelor, a stabilit că ultimul nu dispune de permisul de conducere și certificatul de înmatriculare a mijlocului de transport și concomitent, având suspecții asupra consumului de alcool de către ultimul, în scopul de a-l determina pe acesta la neîntreprinderea acțiunilor ce țin de atribuțiile de serviciu a acestuia, exprimate prin neîntocmirea procesului-verbal cu privire la contravenția administrativă constatată și nesupunerea lui Tropoțel V. la examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și naturii ei, **a extorcat de la ultimul mijloace bănești în sumă de 400 dolari SUA**.

În continuare, urmărind același scop, la 24 noiembrie 2011, în urma negocierilor purtate de el cu Tropoțel V., ultimului i-au fost restituite de către Budăi V. actele ridicate și începând cu 24 noiembrie 2011 **a continuat să extorcheze suma negociată de 200 dolari SUA**, pentru faptul că Budăi V. nu a înregistrat materialele cu privire la contravenția administrativă comisă de Tropoțel V., și pentru că nu a fost supus examenului medical în vederea stabilirii stării de ebrietate, mijloace bănești care la 25 noiembrie 2011, în jurul orelor 08.40, urmau a fi transmise lui pentru transmiterea ulterioară lui Budăi V., însă din motivul că nu se afla pe loc, au fost transmise de către Tropoțel V. direct șefului de post, ofițer operativ superior de sector al postului de poliție Viișoara al Comisariatului Raional

de Poliție Edineț, Budăi V., și care constituiau, la momentul comiterii infracțiunii, conform cursului valutar oficial stabilit de BNM, suma de 2371,98 lei.

Acțiunile inculpatului Fotescu V. au fost încadrate în baza art. 326 alin. (1) Cod penal, ca traficul de influență, adică primirea de bani, personal sau prin mijlocitor pentru sine, săvârșită intenționat de către o persoană care susține că are influență asupra unui funcționar, în scopul de a-l face să îndeplinească ori să nu îndeplinească acțiuni ce intră în obligațiile lui de serviciu, indiferent dacă asemenea acțiuni au fost sau nu săvârșite.

Instanța a reținut că inculpatul Budăi V. nu a recunoscut vina, dar nu a putut explica de unde au apărut banii găsiți de colaboratorii anticorupție lângă ușa de la intrare, în partea dreaptă, pe safeu. Nu a pretins și nu extorcat careva mijloace bănești de la Tropoțel V.

Totodată, inculpatul Fotescu V. și-a recunoscut pe deplin vinovăția în comiterea infracțiunii incriminate și a declarat că Tropoțel V., personal *i-a comunicat că Budăi V. cere* de la el 400 dolari SUA pentru restituirea actelor și nesanționarea pentru conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate. A discutat cu Tropoțel V. în biroul său și i-a promis acestuia să-i aducă 200 dolari SUA a doua zi. Apoi a mers la Budăi V. și i-a spus să-i restituie actele lui Tropoțel V. A doua zi, l-a sunat Tropoțel V., care i-a spus că e la comisariat și dorește să se întâlnească cu el sau cu Budăi V. Deoarece la acel moment nu era pe loc, cu Tropoțel V. urma să se întâlnească Budăi V.

Instanța a constatat că nu este dovedit semnul calificativ al infracțiunii incriminate inculpatului Budăi V. „*extorcarea de mijloace bănești*”, urmând a fi exclus acest episod din învinuirea înaintată inculpatului, cu reîncadrarea acțiunilor lui în baza art. 324 alin. (1) Cod penal, ca pretinderea și primirea de către o persoană publică de bani ce nu i se cuvin, pentru a nu îndeplini acțiuni ce țin de obligațiunile ei de serviciu.

3. Procurorul în Serviciul Nord al Procuraturii Anticorupție, Ion Pripa a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Budăi V. să fie condamnat în baza art. 324 alin. (2) lit. c) Cod penal la 7 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, cu amendă în mărime de 1500 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a exercita funcții publice în organele MAI pe un termen de 3 ani.

Apelantul a indicat că vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (2) lit. c) Cod penal a fost dovedită integral prin probele administrate.

Or, în ședința de judecată s-a stabilit că acțiunile acestuia urmează a fi încadrate în baza art. 324 alin. (2) lit. c) Cod penal, că inculpatul a comis o infracțiune gravă, că acesta nu și-a recunoscut vina, iar corectarea lui este imposibilă fără aplicarea privațiunii reale de libertate, acesta fiind anterior în conflict cu legea.

3.1. Avocatul Igor Țurcanu și inculpatul, la fel, au declarat apel, prin care au solicitat casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care ultimul să fie achitat.

Apelanții au indicat că instanța nu a apreciat corect probele administrate, nu a indicat de ce a respins probele și versiunile apărării, condamnarea fiind bazată doar pe presupuneri.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 29 octombrie 2014, ambele apeluri au fost respinse ca nefondate.

Instanța de apel a statuat că sentința instanței de fond este legală și întemeiată.

5. Procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Liliana Pasat, a declarat recurs ordinar, în care a solicitat casarea acestei decizii, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurenta a invocat că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Probele administrate dovedesc integral vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Instanțele de fond și de apel au neglijat circumstanțele comiterii infracțiunii, elementul de extorcare a mijloacelor bănești de către inculpat de la Tropoțel V. fiind probat prin extrasele apelurilor telefonice, prin care s-a stabilit că acesta, în mod repetat și insistent, a apelat la 19.11.2011, 21.11.2011 și 23.11.2011 numerele de telefon ale lui Tropoțel V. și Tropoțel E.

Aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal față de inculpat este inoportună, instanțele neținând cont că faptele au fost comise de inculpat ca urmare a folosirii situației de serviciu în interes personal și material, prin ce au fost cauzate urmări grave intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și intereselor publice.

Or, condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei nu va asigura atingerea scopurilor pedepsei penale prevăzute la art. 61 alin. (2) Cod penal, în deosebi prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către inculpat cât și de alte persoane.

5.1. Avocatul Igor Țurcanu și inculpatul, la fel, au declarat recurs, în care au solicitat casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care ultimul să fie achitat.

Recurenții au indicat că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul apărării.

Instanța de apel, în motivarea deciziei, nu a dat nicio apreciere argumentelor invocate de apărare cu privire la probele video și audio, probe directe care urmează să dovedească vinovăția inculpatului sau să-l disculpe și care confirmă nevinovăția acestuia.

6. Conform deciziei Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 17 martie 2015, recursul a fost admis, casată total decizia contestată și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a statuat că legislatorul a impus anumite exigențe cu privire la modalitatea de întocmire a unei hotărâri judecătorești de condamnare, care trebuie să cuprindă obligatoriu în partea descriptivă a acesteia expunerea succintă a faptelor de săvârșirea cărora inculpatul este recunoscut vinovat, apoi se expune pe fondul apelurilor declarate, conținutul solicitărilor părților participante

în ședința judiciară, argumentele suplimentare invocate de aceștia. În continuare, în decizie se expune concluzia generală a instanței pe marginea apelurilor și temeiurilor de fapt și de drept, motivele adoptării soluției respective. La fel, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor indicate în apeluri și să analizeze fiecare probă în parte, apreciind-o din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității, iar nerespectarea acestor cerințe echivalează cu nerezolvarea fondului apelului.

Mai mult, jurisprudența CtEDO precizează că motivarea unei hotărâri judecătorești este un proces de analiza și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului, care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor de amănunt, atâta timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale. Astfel, fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, urma să expună în hotărârea adoptată situația de fapt reținută în baza probatoriului administrat și să formuleze concluzii temeinice, cu suport probator, privitor la vinovăția inculpatului și încadrarea juridică a faptelor săvârșite de acesta.

Însă, contrar celor stipulate de legea procesual-penală, **instanțele de fond** și de apel nu au exercitat în deplină măsură aceste atribuții legale reglementate exhaustiv de legislator.

Or, **instanțele nu au elucidat faptele importante** pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, instanța de apel acceptând concluzii de ordin general cu privire la conținutul descifrărilor telefonice, invocând: „*Faptul că inculpatul de mai multe ori i-a contactat telefonic pe soții Tropoțel, nu poate fi apreciat ca extorcarea de bani*”.

Totodată, concluzia instanțelor de fond și de apel că nu poate fi apreciată ca extorcare de bani faptul că inculpatul de mai multe ori i-a contactat telefonic pe soții Tropoțel, sub pretextul ca Tropoțel V. să se prezinte la IP Telenești „*în vederea soluționării întrebărilor legate de reținerea anterioară*”, **nu poate fi reținută drept o argumentare plauzibilă**, formulată de instanță, privitor la soluționarea unei chestiuni importante ale cauzei, iar aceasta nu cade nici sub incidența principiului previzibilității, nefiind clar ce au avut în vedere instanțele prin sintagmele: „*rezolvarea problemei*” și „*în vederea soluționării întrebărilor*”.

Astfel, instanța de apel a examinat probele unilateral, aprecierea probelor fiind unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depus de către organele de urmărire penală, instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se concretizează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Aprecierea probelor după intima convingere a judecătorului trebuie să se bazeze pe prevederile legale și pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele, complet și obiectiv.

Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după pertinența, concludența și utilitatea acestora. Totodată, proba trebuie apreciată și după veridicitatea acesteia, iar toate probele în ansamblul lor sunt apreciate din punct de vedere al coroborării lor.

Însă, instanța de apel, indicând în textul deciziei despre descifrările telefonice, nu s-a expus motivat asupra scopului urmărit de către inculpat prin apelarea repetată a soților Tropoțel.

Totodată, instanța de apel era obligată să se pronunțe în privința acestei erori admise de instanța de fond, aceasta influențând în mod direct la soluționarea cauzei, având în vedere că în cadrul cercetării judecătorești se administrează probe pentru lămurirea faptelor și împrejurărilor cauzei sub toate aspectele în condiții de nemijlocire, publicitate și contradictorialitate.

Or, principala problemă pusă în discuție pe o cauză penală este vinovăția persoanei trimisă în judecată, în raport cu faptele pentru care aceasta este acuzată, ***problema vinovăției inculpatului Budăi V. în baza art. 324 alin. (1) sau (2) Cod penal, fiind determinată de existența faptei extorcării mijloacelor bănești de la Tropoțel V. sau inexistența acesteia, iar reieșind din afirmațiile lui Tropoțel V., inculpatul l-a sunat în repetate rânduri pentru ca dânsul să se prezinte la comisariat și să-i predea 200 dolari SUA, asupra cărora au convenit la data de 18.11.2011.***

7. Potrivit deciziei Curții de Apel Bălți din 10 martie 2017, apelul procurorului a fost respins ca nefondat.

Apelul avocatului Igor Țurcanu și inculpatului a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Budăi Vitalie a fost achitat de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (2) lit. c) Cod penal, ***pe motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpat.***

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

Instanța de apel a indicat că ***reține circumstanțele faptei referitor la inculpatul Budăi V. reieșind din probele administrate*** în cadrul urmăririi penale și cercetate la judecarea cauzei în instanțele de fond și de apel.

Astfel, declarațiile martorului Tropoțel V. ***nu au fost confirmate în totalitate și nu coroborează în unele circumstanțe*** deosebit de esențiale pentru cauză cu celelalte probe și propriile declarații.

Lipsa particulelor luminiscente pe mâinile lui Budăi V. indică la lipsa contactului cu banii marcați.

În același timp, conținutul stenogramelor nu confirmă că inculpatul ar fi cerut sau extorcat bani de la Tropoțel V., fapt care afectează grav credibilitatea martorilor.

Mai mult, materialele cauzei nu indică la faptul că Budăi V. ar fi întocmit în privința lui Tropoțel V. vreun proces-verbal cu privire la contravenție, acesta nefiind depistat la urmărirea penală or, acesta nu a fost întocmit, deoarece polițiștii s-au limitat la avertisment verbal și aceasta nu constituie în sine o infracțiune.

Inculpatul nu neagă convorbirile telefonice din 19.11.2011, 21.11.2011 și 23.11.2011, însă nu este de acord cu conținutul indicat de Tropoțel V., explicând că l-a telefonat pe ultimul deoarece avea nevoie de piese de schimb pentru automobilul său personal, iar Tropoțel V. lucrează la un autoservice. Probe care să confirme conținutul convorbirilor date lipsesc.

La fel, percheziția în biroul nr. 4 a fost efectuată în lipsa unui reprezentant al CPR Edineț or, Budăi V. și Crețu L., fiind colaboratori de poliție în cadrul comisariatului de poliție, la acel moment erau bănuți de comiterea unor acțiuni de corupție și reținuți în flagrant delict, fiind obligatorie prezența unui reprezentant al acestei instituții. Avocatul Igor Țurcanu a intervenit doar la finele efectuării percheziției, nefiind antrenat activ în proces.

Astfel, inculpatului i-a fost afectat grav dreptul la apărare, ofițerul de urmărire penală urmând să întrerupă acțiunea și să-i asigure acestuia dreptul la apărare, apoi s-o continue și s-o finiseze cu participarea acestuia, fiind eronată afirmația ofițerului de urmărire penală că Budăi V. nu are calitate procesuală or, desfășurându-se acțiuni de reținere în flagrant delict și la efectuarea perchezițiilor corporale și a biroului, la solicitarea acestuia, urma să-i fie asigurată necondiționat apărarea.

Totodată, ***nu a fost stabilită prin probe veridice în acțiunile inculpatului, extorcarea ca modalitate a infracțiunii de corupere pasivă***, potrivit stenogramei din 25.11.2011 discuția purtată fiind una formală.

Prin aceeași sentință procesul penal de învinuire a lui Fotescu V. de săvârșire a infracțiunii prevăzute la art. 326 alin. (1) Cod penal a fost încetat, în legătură cu liberarea de răspundere penală și atragerea la răspundere contravențională, cu stabilirea unei amenzi în mărime de 150 unități convenționale, fiind stabilit faptul traficului de influență. Acesta a recunoscut doar vina sa, excluzând existența oricărei înțelegeri prealabile cu Budăi V. referitor la bani. ***Constatarea din sentință referitor la învinuirea lui Fotescu V. de comitere a infracțiunii cu participarea lui Budăi V. urmând a fi excluse ca fiind neconfirmate prin probe.***

În același timp, probele care se contrazic în coroborare trezesc suspiciuni de veridicitate și dubii nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare.

Studiind materialele cauzei, se impune concluzia că ***fapta nu a fost săvârșită de inculpatul Budăi V.***, motiv din care acesta urmează a fi achitat.

Dispozițiile sentinței în privința lui Fotescu V. și referitor la corpurile delictive, urmează a fi menținute fără modificări.

8. Procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Valentina Gavdiuc, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurenta a invocat că în instanța de apel au fost prezentate probe care dovedesc vinovăția inculpatului de săvârșire a infracțiunii prevăzută de art. 324 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Elementul de extorcare a mijloacelor bănești de către inculpat de la Tropoțel V. a fost dovedit și prin extrasele apelurilor telefonice de la numerele de telefon ale lui Budăi V., Tropoțel V. și Tropoțel E., fiind stabilit că inculpatul, în mod repetat și insistent a apelat la data de 19, 21 și 23 noiembrie 2011 numerele de telefon ale soților Tropoțel.

Ultimii au confirmat insistența apelurilor telefonice parvenite din partea inculpatului, începând cu 19.11.2011 până în ziua reținerii lui, și au declarat că de fiecare dată Tropoțel V. era chemat la CPR Edineț, unde inculpatul îi cerea bani,

deși în procedura inculpatului nu s-a aflat și nici nu a existat un careva material, proces-verbal contravențional intentat sau cauză penală pe marginea căruia urma a fi chestionat martorul Tropoțel V.

Instanța de apel nu s-a expus asupra acestor argumente expuse în apelul procurorului.

Versiunea inculpatului că l-a apelat pe Tropoțel V. cu scopul de obține piese de schimb pentru automobil, este lipsită de temei, fiind constatat că la apelurile lui Budăi V., Tropoțel V. venea la comisariat, dar nu i-a adus careva piese. Și soția lui Tropoțel V. a confirmat că apelurile telefonice erau în privința prezentării soțului ei la poliție.

Totodată, anume după reținerea lui Tropoțel V., Budăi V. și-a amintit că are nevoie de piese și-l telefona pe acesta. Inculpatul nu neagă convorbirile telefonice din 21-23.11.2011, însă nu este de acord cu conținutul indicat de Tropoțel V., iar instanța de apel a acordat prioritate declarațiilor inculpatului, în care acesta indică la necesitatea urgentă a unor piese de schimb pentru mașina personală, sunete efectuate în perioada imediată reținerii lui Tropoțel V. de colaboratorii de poliție.

Mai mult, în partea descriptivă a deciziei instanța de apel descrie fapta reținută de instanța de fond prin sentință ca fiind dovedită, ulterior ajungând la concluzia achitării inculpatului din motiv că fapta nu a fost săvârșită de el, nu descris fapta incriminată inculpatului de organul de urmărire penală or, instanța de fond a recalificat acțiunile inculpatului de la art. 324 alin. (2) lit. c) Cod penal la art. 324 alin. (1) Cod penal.

Astfel, instanța de apel a pronunțat o decizie de achitare, fără a da apreciere probelor prezentate din punct de vedere al pertinentei, utilității și veridicității, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării.

Erorile admise de instanța de fond au fost menținute și de instanța de apel care, în conformitate cu prevederile alin. (3) pct. 14) din Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005, era obligată să se pronunțe asupra tuturor argumentelor invocate de apelant or, nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului cauzei, iar decizia urmează a fi casată cu rejudecarea cauzei în instanța de apel.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală – instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor argumentelor din apelul, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

9. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, conform art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Potrivit art. 385 alin. (1) pct. 1) – 4) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni. Conform art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 1), 4) și 5) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, în cazul când o parte a acuzației este considerată neîntemeiată – temeiurile pentru aceasta, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului.

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului și dispozitivului sentinței (*pct. 1., 2. din decizie*), instanța de fond:

a) a constatat fapta, inclusiv cu elementul „*extorcarea de mijloace bănești*”, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei și a încadrat inițial acțiunile inculpatului în baza art. **324 alin. (2) lit. c)** Cod penal, dar ulterior s-a contrazis și i-a reîncadrat acțiunile pe art. **324 alin. (1)** Cod penal, fără a constata o altă faptă în sensul vizat;

b) nu a apreciat declarațiile martorului Tropoțel V. și ale condamnatului Fotescu V., în aspectul „*extorcării de mijloacelor bănești*”, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor cu celelalte probe administrate pe caz.

Or, netemeinicia sentinței a fost relevată și în decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 17 martie 2015 (*pct. 6. din decizie*).

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

În al doilea rând, conform art. 414 alin. (1), (2), (5) și (6) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost

consemnate în procesul-verbal. Potrivit art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. Conform art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. În corespundere cu art. 409 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel judecă apelul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de apel. Potrivit art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. În conformitate cu art. 394 alin. (3) pct. 1) partea descriptivă a sentinței de achitare trebuie să cuprindă indicarea învinuirii pe baza căreia cauza în privința învinuitului a fost trimisă în judecată. Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date. Potrivit art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sînt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămîne cea care a existat la soluționarea recursului.

Conform jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*). Sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3.*).

Însă, instanța de apel nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, potrivit descriptivului și dispozitivului deciziei contestate (*pct. 7. din decizie*):

a) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv în coroborare cu normele de procedură penală care vizează natura juridică a acestor probe, cât și în raport cu circumstanțele în fapt și în drept invocate în rechizitoriu.

Mai mult, concluzionând că ***probele care se contrazic în coroborare trezesc suspiciuni de veridicitate și dubii nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare***, nu a indicat de ce nu a fost posibilă înlăturarea dubiilor, în conformitate cu prevederile art. 8 Cod de procedură penală, iar afirmația că declarațiile martorului Tropoțel V. ***nu au fost confirmate în totalitate***, adică parțial

ar fi veridice, **și nu coroborează în unele circumstanțe**, nu corespunde criteriilor de apreciere a probelor administrate pe caz, prescrise în art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală;

b) a constatat în descriptivului deciziei mai întâi că **reține circumstanțele faptei referitor la inculpatul Budăi V. reieșind din probele administrate**, dar ulterior a indicat mai multe temeuri de achitare a inculpatului, menționând că **nu a fost stabilită în acțiunile inculpatului extorcarea...**, adică fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive, apoi că **fapta nu a fost săvârșită de inculpat**, deci contrazicându-se, fiind absolut neclară și confuză corelația între existența faptei și necomiterea ei de către inculpat.

Totodată, în dispozitiv a dispus divergent că inculpatul este achitat din motiv că **fapta nu a fost săvârșită de inculpat**, iar în descriptiv nu a indicat învinuirea pe baza căreia cauza în privința inculpatului a fost trimisă în judecată.

A indicat în partea descriptivă, divergent, neclar și prin depășirea efectului devolutiv al apelului procurorului și limitele lui, că constatările din sentință referitor la învinuirea lui Fotescu V. ce ține de participarea lui Budăi V. **urmează a fi excluse ca fiind nedovedite probant**, ca apoi să specifice că urmează a fi **menținute fără modificări dispozițiile sentinței în privința lui Fotescu V.;**

c) nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apelul declarat de procuror, inclusiv asupra celor reproduse la pct. 3. din decizie, și repetate în recursul ordinar (pct. 3., 8. din decizie);

d) și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal, cum ar fi declarațiile martorilor Crețu L., Molceanov A., registrul de evidență a proceselor-verbale contravenționale a OOS pe linia PR a CPR Edineț din anul 2011, registrul de evidență a proceselor-verbale contravenționale a CPR Edineț din anul 2011;

e) a omis în totalitate indicațiile obligatorii ale instanței de recurs conținute în decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 17 martie 2015 (pct. 6. din decizie).

Or, particularitățile împrejurărilor relevate pe caz și enunțate supra denotă că în acțiunile inculpatului se regăsesc, în mod rezonabil, elementele infracțiunii incriminate prin rechizitoriu.

Circumstanțele expuse atestă în mod lucid că ambele instanțe nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, și că recursul de pe rol este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt

complet de judecată. La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

10. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Valentina Gavdiuc, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 10 martie 2017, în privința inculpatului Budăi Vitalie Xxxxxx, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 03 octombrie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun